

Sieraad voor tuin en balkon

Calanthe, exotisch maar winterhard

Het blijkt in Nederland goed mogelijk om een aantal exotisch ogende orchideeën met succes in de tuin aan te planten. Deze orchideeën verschillen onderling sterk, maar hebben als overeenkomst dat ze een spectaculaire aanvulling vormen op het Nederlandse sortiment tuinplanten.

TEKST EN FOTOGRAFIE BERT VERMEIJDEN

Een aantal van deze exotisch ogende orchideeën vond zijn weg naar de liefhebber, zoals *Cypripedium*- en *Pleione*-hybriden. *Calanthe* is ook zo'n orchidee, waarvoor in Nederland een grote toekomst is. Eigenlijk lijkt deze plant maar weinig op andere winterharde orchideeën in de tuin. Om te beginnen is het zo ongeveer de enige wintergroene orchidee die met succes buiten kan worden gehouden. Het lichtgroene, ovaal toegespitste blad heeft wel iets van dat van een *Hosta*. Het blijft tot aan het voorjaar aan de plant, om daarna plaats te maken voor nieuw blad. Dat verschijnt uit schijnknollen, verdikte wortels waarin reservevoedsel wordt opgeslagen. Het blad is altijd lichtgroen, hierdoor is *Calanthe* uitermate geschikt om een beschaduwde plek in de tuin op te lichten. Alleen daarom al zorgt het blad in alle jaargetijden voor de nodige sierwaarde! In het voorjaar verschijnen ook de trossen bloemen, groeiend aan opgaande stengels.

STANDPLAATS BEPALEND

Het succes van de aanplant van winterharde orchideeën staat of valt met de standplaats. Dat geldt ook voor *Calanthe*. Een (half-)beschaduwde vochtige plek is prima, liefst met veel organische stof. Dat maakt deze plant ook bijzonder, want er zijn weinig andere schaduwplanten die zo rijk en opvallend bloeien. De planten geven de voorkeur aan een licht zure grondsoort. Daarna volstaat dezelfde universele bemesting die u ook aan andere vaste planten geeft, terwijl het geen kwaad kan om elk jaar wat bladaarde bij de planten te strooien. Dat kan dan gelijk met wat afgevallen blad voor winterbescherming dienen. Normaal gesproken moeten deze hybriden winterse temperaturen tot aan -15 graden Celsius kunnen overleven.

Calanthe-hybriden worden opgekweekt uit zaad. Dat zaad is, zoals bij zoveel orchideeën, zo fijn als stof. Het uitzaaien, maar ook het opkweken is dan ook een specialistisch werk. Omdat het om hybriden gaat, zaaien deze planten zich in de tuin niet zelf uit. Wilt u de planten vermeerderen, dan zou u deze na enkele jaren kunnen scheuren: u verdeelt de wortelkluit in verschillende stukken die u vervolgens opnieuw uitpoot. De plant maakt stevige, vlezige wortels die soms wel knolvormig zijn. De wortels dienen dan ook niet alleen voor verwerking en transport van voedingsstoffen, maar ook als opslag.

PARFUM

In de maanden april en mei verschijnen de bloemstengels, zo ongeveer tegelijkertijd met het opkomen van het nieuwe blad. Aan de bloeistengels verschijnen talloze bloemetjes in aansprekende kleuren, die ook nog eens heerlijk geuren. Er verschijnen meerdere bloemtrossen per plant. Eén blik is genoeg om te constateren dat het hier om echte orchideeën gaat! Elk bloemetje is 1,5 tot 2,5 centimeter groot. De experts zijn het er niet over eens: de één vindt dat de geur van de bloemen iets citroenachtigs heeft, de ander refereert aan kruidnagel of aan kokos... Het parfum van de bloemen is trouwens ook afhankelijk van de gemaakte kruising. Ook de kleur van de bloemen kan sterk variëren. *Calanthe sieboldii* is van oorsprong geel, maar door kruisingen met andere soorten beslaat het

aantal kleuren ontelbare schakeringen, van roze of wit tot aan diep geel. Ook zijn er veel aantrekkelijke tweekleurige cultivars. Wekenlang bloeien deze bloemtrossen, er lijkt geen einde aan te komen: *Calanthe* bloeit beduidend langer dan alle andere winterharde orchideeën. Eenmaal in volle bloei en voorzien van hun heerlijk parfum zijn deze planten voor elke tuin- en plantenliefhebber onweerstaanbaar. De wetenschappelijke benaming verwijst hier al naar: Kalos betekent in het Grieks mooi, Anthé staat voor bloem.

SOORTEN

Het geslacht *Calanthe* kent meer dan 200 soorten. Ze komen van origine voor in Zuidoost-Aziatische landen, maar ook in Midden-Amerika, Mexico, Madagascar, Australië, China en India. De meeste soorten *Calanthe* bloeien in het voorjaar, sommige bloeien in het najaar. In Nieuw-Zeeland en Australië geeft men elkaar tijdens Kerstmis bloeiende planten. Voor de momenteel in Nederland verkrijgbare hybriden is er bij het kruisen gebruik gemaakt van verschillende soorten, zoals *Calanthe sieboldii*, *Calanthe discolor*, *Calanthe tricarinata* en *Calanthe insularis*. In Nederland zijn bij mijn weten nog geen hybriden benoemd, maar is er wel begonnen om deze op kleur te selecteren.

Van alle winterharde orchideeën is *Calanthe* het meest geschikt om in potten op balkon of terras te kweken. Niet alleen groeit deze plant gemakkelijk in een pot, zoals gezegd duurt de uitbundige bloei van *Calanthe* ook aanmerkelijk langer dan die van andere orchideeën. En heeft u er na de bloei genoeg van? Plant ze dan in de tuin op een plekje onder bomen of heesters waar ze zich weer kunnen opladen voor een volgende bloei, of geef ze aan een tuinbezitter als u dat zelf niet bent.

HEILIG

In Japan neemt *Calanthe* een speciale plaats in. Vrijwel alle orchideeën worden door de Japanners als heilige bloemen beschouwd en daarom wil iedereen graag orchideeën houden. Omdat *Calanthe* zo gemakkelijk in de pot groeit en bloeit, terwijl ook de bloeiduur lang is, geniet deze plant daar van een ongekeerde populariteit. Temeer omdat veel inwoners niet beschikken over een tuin maar wel over een balkon of terras. Het kruisen van deze orchidee heeft in Japan dan ook een ongekeerde omvang gekregen, met als resultaat ontelbare verschillende cultivars. In Japan is *Calanthe* nog steeds een 'big thing', er bestaan daar vele verenigingen die jaarlijks shows organiseren. Er zijn verzamelaars, die gerust bedragen tot € 1000 betalen voor een zeer gewenste kruising... In Japan gebruikt men ook Kalanta, een bekend middel tegen haaruitval. Een belangrijk bestanddeel van dit middel bestaat uit een stof, gewonnen uit *Calanthe*.

Calanthe blijkt een ideale aanvulling op het sortiment tuinplanten en is ook nog eens uitermate geschikt om het terras of het balkon op te fleuren!

Meer info: gardenorchid.com

Direct bestellen: tuinorchidee-webshop.com

